

از زاویه دیگر نگاه کنید!

تدارک خط مشی‌های آموزشی برای مدیریت مدارس کارآمد کشور با تأکید بر توسعه تکنولوژی آموزشی

پس از ارزیابی راه حل‌ها امتیاز کلی را مورد قضاوت قرار دهند. به عنوان مثال: در حوزه تأمین و تدارک تجهیزات آموزشی و مواد و رسانه‌های آموزشی مورد نیاز مدارس، دو نوع سیاست می‌تواند مورد توجه قرار گیرد: گزینه نخست: ما روی تهیه و تولید مواد آموزشی سرمایه گذاری کنیم و تجهیزات آموزشی را به تبع آن وارد مدرسه نماییم.

«خط مشی یا سیاست گذاری» یعنی انتخاب یک گزینه از میان همه گزینه‌های ممکن یا تلفیقی از گزینه‌ها یا راه حل‌های ممکن که به صورت واحد است. اگر برای یک نیاز چند گزینه هم عرض انتخاب شود، خودش ضد سیاست گذاری است. مهمترین سوالی که در اینجا پیش می‌آید این است که آیا همه در یک هدف و یک جهت متفق القول هستید؟ در پاسخ به این سوال است که

مثال: امکان دسترسی به خدمات آموزشی در منطقه آموزشی

موانع	گزینه‌های سیاست	راه حل‌ها
کمبود فضاهای آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> فراهم کردن فضای آموزشی بیشتر. استفاده بهینه و منصفانه از فضاهای موجود. استفاده از اماکن و فضاهای جایگزین برای مدرسه تأمین آموزش در خانه ... 	<ul style="list-style-type: none"> ساختن مدرسه: مخصوص گروه‌های معین به کارگیری مدارس دو نوبته: مخصوص گروه‌های معین استفاده از ساختمان‌های اجتماع محلی: مانند مدرسی که در مساجد تشکیل می‌شوند. برگزاری کلاس آموزشی در مراکز فرهنگی مانند: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (طرح کانون-مدرسه) به کار گرفتن نظام آموزشی از راه دور و...

گزینه مخالف: ما تجهیزات آموزشی را به روز وارد مدارس کنیم، مواد آموزشی به تبع آن تأمین می‌شود.

معیارهای بیرونی برای ارزیابی و انتخاب یکی از دو سیاست می‌تواند به شرح زیر مطرح شوند:

معیار ۱: گزینه‌ای که به یادگیری و ارتقای کیفیت آموزشی کمک کند؛ ۵ امتیاز.

معیار ۲: گزینه‌ای که به برابر کردن تجهیزات بین مدارس هم پایه کمک کند؛ ۴ امتیاز.

معیار ۳: گزینه‌ای که به برابر کردن مواد آموزشی در مدارس کمک کند؛ ۳ امتیاز.

معیار ۴: به استراتژی که از لحاظ زمان زودتر عملی می‌گردد؛ ۲ امتیاز.

معیار ۵: به استراتژی که از لحاظ هزینه ارزان تر تمام می‌شود؛ ۱ امتیاز. قبل از تصمیم‌گیری برای انتخاب گزینه سیاست می‌توانید از معیارهای متنوع‌تری هم استفاده کنید:

حالا اگر در یک ماتریس، این سیاست‌ها را با معیارهای از پیش توافق شده ارزیابی کنیم. معلوم می‌شود هر سیاست چرا انتخاب شده است. در این روش چون کیفیت‌ها ممکن است تحت تأثیر کمیت‌ها قرار بگیرد، کمی با واقعیت‌مسائل فرهنگی و اجتماعی منافات دارد. اما از نظر زمان و کنترل عوامل تأثیرگذار، روش زود بازده‌ای است.

این متن فقط به عنوان تمرینی برای توجه به ضرورت تدارک خط‌مشی‌های آموزشی و برای کمک به مدیریت مدارس کارآمد طراحی و پیشنهاد می‌شود. در شماره‌های آینده مطالب بیشتری در مورد خط‌مشی‌های آموزشی ارائه خواهد گردید

می‌توانید سیاست گذاری کنید.

جایی سیاست‌گذاری معنا پیدا می‌کند که در مقابل یک مسئله یا نیاز شناخته شده چند گزینه پیش روی مدیریت باشد. که مدیریت از میان گزینه‌های مختلف، آن استراتژی یا راهبردی را انتخاب نماید که در مقایسه با سایر گزینه‌ها، امتیاز بیشتری از نظر الگوی هزینه - فایده (بر مبنای معیارهای بیرونی) برای نظام یا سازمان به دنبال داشته باشد. پس از سیاست‌گذاری یا انتخاب استراتژی مورد نظر (نه لزوماً بهتر یا مؤثرتر یا عملی‌تر)، نوبت به انتخاب راهکارهای اجرا (فرایندهای اجرایی) که به تحقق آن استراتژی کمک می‌کند، می‌رسد. بنابراین «وظایف» مترادف با سیاست‌گذاری نخواهد بود بلکه، بخش پایانی این تجزیه و تحلیل خواهد بود که برای تحقق راه‌کارهای مبتنی بر استراتژی انتخابی چه کسی، چه وقت و با چه مکانیزمی، چه کاری را بایستی انجام دهد. ارزیابی پایانی برنامه نیز کمک می‌کند که هم در انتخاب استراتژی (سیاست‌گذاری) و هم در انتخاب راه‌کارها (فرایندهای اجرایی) و هم در ترسیم ساختار و کارکردها (شرح وظایف، قوانین و مقررات) برای کمک به تحقق آن سیاست یا گزینه بهتر یا استراتژی بهتر تجدید نظر کنیم.

معیارهای بیرونی برای کنترل عوامل تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری

معیارهای بیرونی کمک می‌کنند که دلبستگی به یک استراتژی یا سلسله مراتب اداری (فرد تأثیرگذار) و سایر عوامل تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری قبل از تصمیم‌گیری کنترل شود. بنابراین در جریان بررسی باید مرجع، شخص و سازمان پیشنهاد دهنده برای هر گزینه حذف شود.

ممکن است قبل از بررسی اعضا به هر معیار، وزن یا امتیاز مشخصی بدهند و